

**Transportstyrelsens föreskrifter
och allmänna råd om yrkesförarkompetens**

Innehåll

1 kap. Inledande bestämmelser	1
2 kap. Tillståndspliktig utbildningsverksamhet	1
Ansökan om tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet	1
Ansökan om ändring av tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet.....	3
Anmälan om utbildningsverksamheten.....	3
Krav på lärare	3
Krav på undervisningsverksamheten	4
Krav för deltagande i utbildning	5
Register, anteckningar och intyg.....	5
Rapportering	6
3 kap. Grundutbildning vid utbildningsanordnare	6
Ämnen	6
4 kap. Utbildningsverksamhet vid gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning	7
Rapportering	7
5 kap. Kunskapsprov för yrkesförarkompetens vid Trafikverket	8
Kunskapsprovet	8
Avgift för kunskapsprov	9
Identitetsprövning vid kunskapsprovet	9
Hinder vid kunskapsprov	9
6 kap. Fortbildning	10
Ämnen	10
7 kap. Yrkeskompetensbevis.....	10
Utformning av och innehåll i yrkeskompetensbeviset	10
Utfärdande av yrkeskompetensbevis m.m.	11
8 kap. Undantag.....	12
Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser.....	12
Bilaga 1. Ämnen.....	13
Bilaga 2. Yrkeskompetensbevisets utformning och innehåll.....	21

Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om yrkesförarkompetens;

TSFS 2020:29

Utkom från trycket
den 19 maj 2020

beslutade den 15 maj 2020.

Transportstyrelsen föreskriver¹ följande med stöd av 8 kap. 1 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens och 7 § förordningen (2010:1578) om provavgifter för körkort och yrkesmässig trafik, m.m. samt beslutar följande allmänna råd.

VÄGTRAFIK

1 kap. Inledande bestämmelser

1 § Dessa föreskrifter innehåller bestämmelser om utbildningsverksamhet, grundutbildning, kunskapsprov, fortbildning och yrkeskompetensbevis enligt lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens och förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens.

2 § Med utbildningsanordnare avses i dessa föreskrifter den som har tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet enligt lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens.

De uttryck och benämningar som används i dessa föreskrifter har samma betydelse som i lagen om yrkesförarkompetens och förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens.

2 kap. Tillståndspliktig utbildningsverksamhet

Ansökan om tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet

1 § Bestämmelserna i 2–8 §§ gäller ansökan om tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet i enlighet med 5 kap. 2 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens.

2 § En ansökan om tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet ska göras på en blankett som har fastställts av Transportstyrelsen.

¹ Jfr Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/59/EG av den 15 juli 2003 om grundläggande kompetens och fortbildning för förare av vissa vägfordon för gods- eller persontransport och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3820/85 och rådets direktiv 91/439/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 76/914/EEG, i lydelsen enligt Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2018/645.

3 § En ansökan om tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet ska innehålla uppgifter om

1. transportslag som utbildningsverksamheten ska avse, och
2. verksamheten ska avse grundutbildning eller fortbildning eller båda.

4 § En plan för genomförande av grundutbildning enligt 5 kap. 2 § 1 förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska innehålla uppgifter om

1. undervisningsmetoder för varje område,
2. den trafikmiljö som körträningen ska genomföras i,
3. hur utbildningsanordnaren ska säkerställa att deltagaren tillgodogör sig utbildningen, och
4. hur fordon ska användas i undervisningen.

Planen för genomförande av grundutbildning ska även innehålla en särskild beskrivning för de ämnen som framgår av bilaga 1. I den särskilda beskrivningen ska det förklaras hur undervisningen ska genomföras och vad deltagaren får göra för att utföra och tillämpa sina kunskaper. Beskrivningen ska även innehålla information om hur undervisningen leder till att deltagaren uppnår målet för ämnet.

5 § En plan för genomförande av fortbildning enligt 5 kap. 2 § 1 förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska innehålla uppgifter om

1. undervisningsmetoder för de områden som ska ingå i fortbildningen, inklusive körning, simulatorträning och distansundervisning om sådan ingår i fortbildningen,
2. hur utbildningsanordnaren ska säkerställa att deltagaren tillgodogör sig utbildningen, och
3. hur fordon, om sådana ingår, ska användas i undervisningen.

Planen för genomförande av fortbildning ska även innehålla en särskild beskrivning för de ämnen som framgår av bilaga 1. I den särskilda beskrivningen ska det förklaras hur undervisningen ska genomföras och vad deltagaren får göra för att utföra och tillämpa sina kunskaper. Beskrivningen ska även innehålla information om hur undervisningen leder till att deltagaren uppnår målet för ämnet

6 § För undervisningslokaler som avses i 5 kap. 2 § 3 förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska ansökan innehålla uppgifter om lokalens lämplighet i förhållande till vald undervisningsmetod. Ansökan ska även innehålla uppgifter om högsta antal deltagare.

7 § För fordon som avses i 5 kap. 2 § 4 förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska ansökan innehålla uppgifter om

1. minsta totalvikt för de lastbilar som ska användas i undervisningen, eller
2. minsta antal sittplatser utöver förarplatsen i de bussar som ska användas i undervisningen, och
3. längd på fordon för respektive fordonsslag.

8 § En ansökan om tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet ska innehålla uppgifter om hur sökanden säkerställer att 14–32 §§ följs. Ansökan ska även innehålla uppgifter om hur säkerställandet är organiserat och hur det dokumenteras.

Ansökan om ändring av tillstånd att bedriva utbildningsverksamhet

9 § En ansökan om ändring enligt 5 kap. 2 a § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska göras om

1. utbildningsplanen ändras så att den påverkar utbildningen väsentligt,
2. antalet deltagare ändras så att det påverkar undervisningsmetod, undervisningsmaterial, undervisningslokal eller antalet lärare, eller
3. Transportstyrelsen bedömer att en inkommen anmälan innehåller så pass omfattande ändringar att en ansökan krävs.

Andra ändringar än vad som framgår i första stycket omfattas av 5 kap. 4 § förordningen om yrkesförarkompetens och ska anmälas i enlighet med 12 §.

10 § En ansökan om ändring ska göras på en blankett som har fastställts av Transportstyrelsen.

11 § Vid ansökan enligt 9 § 1 gäller 4 och 5 §§ i tillämpliga delar.

Anmälan om utbildningsverksamheten

12 § En anmälan enligt 5 kap. 4 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska göras på en blankett som har fastställts av Transportstyrelsen.

13 § En anmälan om att verksamheten påbörjas enligt 5 kap. 4 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska innehålla uppgifter om

1. namn och person- eller samordningsnummer på den person eller de personer som getts behörighet av utbildningsanordnaren att rapportera genomförd utbildning enligt 5 kap. 6 § förordningen om yrkesförarkompetens, och
2. namn och person- eller samordningsnummer på lärare som ska undervisa samt kopior av de dokument om erfarenhet som krävs enligt 14 och 18 §§.

Första stycket gäller även när någon tillkommer eller byts ut.

Krav på lärare

14 § Lärare ska ha sammanlagt minst två års dokumenterad erfarenhet

1. från den transportbransch som utbildningsverksamheten avser, eller
2. som lärare vid förarutbildning för körkortsbehörighet för de fordon som utbildningsverksamheten avser.

Lärare ska även ha dokumenterad erfarenhet av att undervisa vuxna som sammanlagt motsvarar minst sex månaders heltidsarbete inom de senaste fem åren. Alternativt ska lärare ha genomgått eftergymnasial utbildning med pedagogisk inriktning som sammanlagt motsvarar sex månaders heltidsstudier.

15 § Lärare som leder undervisning i sådant ämne som inte rör transportverksamhet behöver inte ha erfarenhet enligt 14 § första stycket.

Allmänna råd

Exempel på lärare som leder undervisning i sådant ämne som inte rör transportverksamhet är lärare som undervisar i att ge första hjälpen åt skadade, vidta åtgärder vid brand eller hur man agerar vid överfall.

16 § Lärare ska ha god kännedom om bestämmelserna inom sitt undervisningsområde och de utbildningskrav som framgår av 2 och 3 kap. förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens och i bilaga 1 till dessa föreskrifter.

17 § Vid körträning enligt 2 kap. 5 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska lärare, utöver vad som regleras i 14 och 16 §§, inneha gällande körkort utfärdat i en stat inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES). Körkortet ska ge behörighet att köra fordon som utbildningen avser.

Läraren ska under sammanlagt minst tre av de senaste tio åren innehaft körkort enligt första stycket.

18 § Lärare vid körträning ska även ha sammanlagt minst tre års dokumenterad erfarenhet

1. från yrket som förare av fordon som utbildningsverksamheten avser, eller

2. som lärare vid övningskörning under förarutbildning för körkortsbehörighet att köra fordon som utbildningsverksamheten avser.

Krav på undervisningsverksamheten

19 § En undervisningslokal ska vara lämplig med hänsyn till undervisningsmetod, undervisningsmaterial och antal deltagare.

Allmänna råd

Antal deltagare i undervisningslokalen bör uppgå till högst 20 per lärare vid varje undervisningstillfälle.

20 § En simulator som används i undervisningen för körning med fordon av det slag utbildningen avser, ska vara avancerad och ge en verklighetsnära känsla av att utöva yrket under olika förhållanden.

21 § Fordon som används i undervisningen ska vara lämpliga för utbildning för yrkesförarkompetens.

Allmänna råd

Fordon som används vid utbildning för yrkesförarkompetens för godstransporter bör anses vara lämpliga om de uppfyller

1. Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2012:46) om förarprov, behörighet C1 och C, eller

2. Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2017:117) om förarprov, behörighet C1E och CE.

Fordon som används vid utbildning för yrkesförarkompetens för persontransporter bör anses vara lämpliga om de uppfyller

1. Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2012:48) om förarprov, behörighet D1 och D, eller

2. Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2017:118) om förarprov, behörighet D1E och DE.

Krav för deltagande i utbildning

22 § Utbildningsanordnaren ska genom identitetskontroll fastställa att den person som genomgår utbildning är den han eller hon uppger sig vara.

Om undervisning sker på distans ska utbildningsanordnaren även ha rutiner för att säkerställa deltagarens identitet under genomförandet av undervisningen.

23 § Vid utbildning för godstransporter ska deltagare i grundutbildning ha gällande körkort med behörighet B och

1. körkort med behörighet C1, C1E, C eller CE, eller
2. inneha körkortstillstånd för sådan behörighet.

Vid utbildning för persontransporter ska deltagare i grundutbildning ha gällande körkort med behörighet B och

1. körkort med behörighet D1, D1E, D eller DE, eller
2. inneha körkortstillstånd för sådan behörighet.

24 § Deltagare som genomgår grundutbildning eller fortbildning ska närvara under hela utbildningstiden.

Register, anteckningar och intyg

25 § Utbildningsanordnaren ska föra ett deltagarregister. För varje deltagare ska registret innehålla uppgifter om

1. deltagarens namn och person- eller samordningsnummer,
2. hur identiteten har kontrollerats i förhållande till vad som är reglerat i 2 kap. 2–4 §§ Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2012:41) om förarprov, gemensamma bestämmelser,
3. typ av grundutbildning eller fortbildning,
4. transportslag, och
5. datum då deltagaren påbörjat och slutfört utbildningen.

26 § Utöver vad som framgår om fortbildning i 5 kap. 5 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska anteckningar föras av utbildningsanordnaren för varje deltagare som påbörjat en grundutbildning.

Följande uppgifter ska antecknas för både grundutbildning och fortbildning:

1. Deltagarens namn och person- eller samordningsnummer.
2. Typ av grundutbildning, fortbildningskurs eller delkurs av fortbildning.
3. Transportslag.
4. Datum för undervisningen och undervisningstillfallets längd.
5. Mål som undervisningen har avsett och ämnen som den har omfattat.
6. Lärarens intygande genom sin signatur att deltagaren har deltagit i undervisningen.

För grundutbildning ska teoriundervisning och körträning med fordon antecknas för varje deltagare. För fortbildning ska teoriundervisning antecknas för varje deltagare och även körning med fordon och simulatorträning, om det har ingått i utbildningen.

27 § Deltagarregister enligt 25 § och anteckningar enligt 26 § ska bevaras av utbildningsanordnaren i minst fem år från datumet då deltagaren genomförde utbildningen eller del av utbildningen. Deltagarregister och anteckningar ska vara tillgängliga vid tillsyn.

28 § Ett intyg om en genomförd fortbildning eller delkurs av fortbildning enligt 5 kap. 7 § förordningen (2007:1407) om yrkesförarkompetens ska innehålla

1. förarens namn och person- eller samordningsnummer,
2. utbildningsanordnarens namn och organisations- eller personnummer,
3. underskrift och namnförtydligande från den som utfärdar intyget för utbildningsanordnaren,
4. datum när undervisningen påbörjades och slutfördes,
5. antal undervisningstimmar, och
6. mål och ämnen för genomförd undervisning.

Intyget om genomförd fortbildning från den som anordnat den sista delkursen ska innehålla uppgifter om intyg från samtliga utbildningsanordnare.

29 § Utbildningsanordnaren ska spara kopior av intyget enligt 28 § i minst fem år från utfärdandet och de ska vara tillgängliga vid tillsyn.

Rapportering

30 § Rapportering enligt 5 kap. 6 § förordningen (2007:1407) om yrkesförarkompetens från utbildningsanordnare till Transportstyrelsen ska ske genom elektronisk överföring i ett system som har godkänts av myndigheten och i enlighet med de uppgifter och anvisningar som den har bestämt.

31 § Rapportering om genomförd grundutbildning ska ha inkommit till Transportstyrelsen innan deltagaren avlägger kunskapsprov för yrkesförarkompetens vid Trafikverket.

32 § Rapportering om genomförd grundutbildning eller fortbildning för yrkesförarkompetens ska innehålla

1. deltagarens för- och efternamn,
2. deltagarens födelsedatum,
3. uppgift om vilken utbildning deltagaren har gått, och
4. uppgift om det transportslag som utbildningen har avsett.

3 kap. Grundutbildning vid utbildningsanordnare

Ämnen

1 § Av 2 kap. förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens framgår områden och mål för grundutbildningen.

Grundutbildningen ska omfatta de ämnen som anges i bilaga 1.

4 kap. Utbildningsverksamhet vid gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning

Rapportering

1 § En ansökan om att få rapportera ska göras till Transportstyrelsen på en blankett som har fastställts av myndigheten.

Rapportering enligt 5 kap. 6 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska ske genom elektronisk överföring i ett system som har godkänts av Transportstyrelsen och i enlighet med de uppgifter och anvisningar som myndigheten har bestämt.

2 § Rapport från en gymnasieskola eller en kommunal vuxenutbildning utan förordnad förarprövare, där eleven går en nationell kurs enligt 8 kap. 3 § lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens, om att en elev har slutfört grundutbildning ska ha inkommit till Transportstyrelsen innan eleven avlägger kunskapsprov för yrkesförarkompetens vid Trafikverket.

3 § Rapport från en förordnad förarprövare vid gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning, där eleven går en nationell kurs enligt 8 kap. 3 § lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens, om att en elev har slutfört grundutbildning och avlagt godkänt kunskapsprov för yrkesförarkompetens enligt 2 kap. 6 och 7 §§ förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens, ska ha inkommit till Transportstyrelsen innan ett yrkeskompetensbevis utfärdas.

4 § Rapport om slutförd grundutbildning för yrkesförarkompetens får lämnas endast om

1. elevens identitet är fastställd enligt 2 kap. 2–4 §§ Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2012:41) om förarprov, gemensamma bestämmelser,

2. eleven är behörig för och antagen till

a) studier på gymnasieskolan i en nationell kurs enligt 8 kap. 3 § lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens, eller

b) studier på den kommunala vuxenutbildningen i en nationell kurs enligt 8 kap. 3 § lagen om yrkesförarkompetens, och

3. eleven har slutfört de kurser enligt 6 kap. 3 § 8–11 Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om förarprov, gemensamma bestämmelser, som en slutförd utbildning avser.

Om rapporten omfattar både slutförd utbildning och godkänt prov för yrkesförarkompetens gäller dessutom att eleven ska ha undervisats av förarprövaren i såväl teoretiska som praktiska moment för att den ska få lämnas.

Allmänna råd

Förarprövaren bör ha deltagit under minst 40 procent av utbildningstiden.

5 § Rapport om att en elev har slutfört en grundutbildning för gods- eller persontransporter för yrkesförarkompetens får lämnas endast om eleven inte har behörighet att utföra sådana transporter.

6 § Rapport om slutförd grundutbildning för yrkesförarkompetens ska innehålla

1. elevens för- och efternamn,
2. elevens födelsedatum,
3. uppgift om vilken grundutbildning eleven har gått, och
4. uppgift om det transportslag som grundutbildningen har avsett.

7 § Vid rapportering om grundutbildning ska uppgifter om elevens utbildning och resultat vara införda i betygskatalogen. Dokumentationen ska finnas tillgänglig vid tillsyn.

5 kap. Kunskapsprov för yrkesförarkompetens vid Trafikverket

Kunskapsprovet

1 § Kunskapsprovet får endast avläggas för att förvärva grundläggande kompetens för att utföra gods- eller persontransporter enligt 1 kap. 4 § lagen (2007:1157) om yrkesförarkompetens.

2 § Kunskapsprovet ska avse de mål som anges i 2 kap. 1a–1c §§ förordningen (2017:1470) om yrkesförarkompetens och ämnen som anges i bilaga 1 till dessa föreskrifter.

3 § Kunskapsprovet ska vara olika vid grundutbildning för förare som utför godstransporter med fordon som kräver körkortsbehörigheterna C1, C1E, C eller CE och vid grundutbildning för förare som utför persontransporter med fordon som kräver körkortsbehörigheterna D1, D1E, D eller DE.

4 § Kunskapsprovet ska avläggas på svenska.

5 § Kunskapsprovet ska bestå av 60 skriftliga frågor och ska omfatta minst en fråga inom varje mål som framgår av 2 kap. 1 a–1 c §§ förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens.

För godkänt resultat krävs minst 48 rätta svar.

I kunskapsprovet ska ytterligare fem testfrågor finnas för utvärdering. Svaren på testfrågorna ska inte räknas in i resultatet.

6 § Tiden för att avlägga kunskapsprovet ska vara högst 50 minuter.

7 § Kunskapsprovet får avläggas med förlängd provtid om behov finns.

Kunskapsprovet får avläggas genom ett muntligt kunskapsprov, om den som ska avlägga kunskapsprovet kan styrka påtagliga läs- och skrivsvårigheter.

Allmänna råd

Påtagliga läs- och skrivsvårigheter bör styrkas av en person som har god kunskap om läs- och skrivsvårigheter som t.ex. speciallärare, specialpedagog eller andra specialister utbildade inom området.

8 § En ansökan om förlängd provtid eller muntligt kunskapsprov ska göras hos Trafikverket på en blankett som verket har fastställt.

9 § Kunskapsprov med förlängd provtid eller muntligt kunskapsprov får inte bokas innan ansökan enligt 8 § har bifallits.

10 § Tiden för kunskapsprov med förlängd provtid eller muntligt kunskapsprov får vara högst 90 minuter.

11 § Före kunskapsprovet ska provdeltagaren skriftligen försäkra på heder och samvete att han eller hon kommer att lämna svar utan att använda otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt vilseleda vid provet.

12 § Tillåtna hjälpmedel under kunskapsprov är sådana som provförrättaren vid Trafikverket tillhandahåller eller godkänner.

Avgift för kunskapsprov

13 § En avgift för kunskapsprov enligt 2 § förordningen (2010:1578) om provavgifter för körkort och yrkesmässig trafik, m.m. ska betalas till ett konto som Trafikverket bestämmer.

14 § Avgiften ska betalas även om kunskapsprovet inte har avlagts på grund av att det funnits hinder för prov enligt 18 §. Detsamma gäller om provtiden har avbeställts senare än 24 timmar före provtiden, om inte personen kan visa att han eller hon har uteblivit på grund av sjukdom eller annan liknande omständighet.

15 § Prövning av nedsättning av eller befrielse från en avgift enligt 2 § förordningen (2010:1578) om provavgifter för körkort och yrkesmässig trafik, m.m. regleras i 4 § nämnda förordning.

16 § Den som har obetalade provavgifter enligt förordningen (2010:1578) om provavgifter för körkort och yrkesmässig trafik, m.m., får avlägga kunskapsprovet först när avgifterna har betalats.

Identitetsprövning vid kunskapsprovet

17 § Den som ska avlägga kunskapsprovet ska kunna identifiera sig genom en godtagbar giltig identitetshandling enligt 2 kap. 2–4 §§ Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2012:41) om förarprov, gemensamma bestämmelser.

Hinder vid kunskapsprov

18 § Följande omständigheter utgör hinder för kunskapsprov:

1. Provdeltagarens identitet kan inte fastställas.
2. Provdeltagarens inställer sig inte på meddelad tid för kunskapsprov.
3. Provdeltagaren går på gymnasieskola eller kommunal vuxenutbildning och har redan den behörighet som krävs för att få utföra de transporter som kunskapsprovet avser.
4. Rapport enligt 2 kap. 31 § och 4 kap. 2 § om genomgången grundutbildning har inte inkommit till Transportstyrelsen.

5. Provdeltagaren har redan avlagt godkänt kunskapsprov för de transporter som kunskapsprovet avser.

6. Provdeltagaren har inte lämnat försäkran enligt 11 §.

7. Provdeltagaren använder otillåtna hjälpmedel eller på annat sätt vilseleder vid provet.

8. Provdeltagaren bör på grund av annan omständighet inte genomgå kunskapsprov.

Allmänna råd

Exempel på annan omständighet är att provdeltagaren förgriper sig med våld eller hot om våld mot provförrättaren vid Trafikverket, uppträder bråkigt eller störande vid kunskapsprovet.

19 § Beslut om att det finns hinder för kunskapsprov ska meddelas provdeltagaren skriftligen.

6 kap. Fortbildning

Ämnen

1 § En fortbildning ska omfatta ett eller flera ämnen under de ämnesområden som anges som obligatoriska vid fortbildning i bilaga 1.

7 kap. Yrkeskompetensbevis

Utformning av och innehåll i yrkeskompetensbeviset

1 § Yrkeskompetensbeviset ska bestå av två sidor och vara utformat i enlighet med den modell som framgår av bilaga 2.

2 § Yrkeskompetensbevisets fysiska egenskaper ska vara i enlighet med standarderna ISO/IEC 7810 och ISO/IEC 7816-1. Egenskaperna ska kontrolleras i enlighet med standarden ISO/IEC 10373.

Yrkeskompetensbeviset ska ha de säkerhetsegenskaper som kan anses nödvändiga.

3 § Sida 1 av yrkeskompetensbeviset ska innehålla

– rubrik enligt 4 kap. 6 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens,

– texten SVERIGE,

– nationalitetsbeteckningen ”S” för Sverige inlagd i vitt i en blå (Pantone Reflex blue) rektangel och omgiven av tolv gula (Pantone yellow) stjärnor, samt

– orden ”Europeiska unionens modell” på det svenska språket och rubriken ”yrkeskompetensbevis för förare” på unionens övriga språk tryckta i blått (Pantone Reflex blue) som bakgrund på yrkeskompetensbeviset.

4 § På sidan 1 av yrkeskompetensbeviset ska de uppgifter som är särskiljande för beviset även anges, numrerade enligt följande modell:

1. Innehavarens efternamn.
2. Innehavarens förnamn.

3. Innehavarens födelsedatum och födelseort.
 - 4a. Datum för utfärdandet.
 - 4b. Sista giltighetsdag.
 - 4c. Utfärdande myndighet.
 - 5a. Körkortets nummer.
 - 5b. Yrkeskompetensbevisets serienummer.
 6. Fotografi av innehavaren.
 7. Innehavarens namnteckning.
 9. Kategorier av fordon för vilka föraren uppfyller kraven på grundläggande kompetens och fortbildning.
- Födelseort enligt 3 ska anges med ett streck (-).

5 § På sidan 2 av yrkeskompetensbeviset ska de uppgifter som är särskiljande för beviset anges, numrerade enligt följande modell:

9. Kategorier av fordon för vilka föraren uppfyller kraven på grundläggande kompetens och fortbildning.
10. Den harmoniserade unionskoden 95 enligt bilaga I till Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/126/EG av den 20 december 2006 om körkort och sista giltighetsdag, i lydelsen enligt Kommissionens direktiv (EU) 2015/653.

11. Utrymme där det kan föras in upplysningar som är nödvändiga för administrationen av beviset eller som gäller trafiksäkerhet. Om upplysningen faller under någon paragraf i föreskrifterna, ska detta anges.

6 § På sidan 2 av yrkeskompetensbeviset ska det även framgå en förklaring till rubrikerna 1, 2, 3, 4a, 4b, 4c, 5a, 5b, 9 och 10.

Utfärdande av yrkeskompetensbevis m.m.

7 § Vid utfärdande av yrkeskompetensbevis ska fotografiet och namnteckningen från förarens senaste utfärdade svenska körkort användas.

Om ett sådant fotografi saknas vid Transportstyrelsen, ska föraren fotografera sig vid ett av Trafikverkets kontor med digital fotoutrustning. Fotografi och namnteckning ska lämnas elektroniskt på det sätt som Transportstyrelsen bestämmer.

8 § Fotografering vid Trafikverket får endast ske om förarens identitet har fastställts. Detta ska ske genom att föraren uppvisar en godtagbar identitetshandling som styrker förarens identitet enligt 2 kap. 2–4 §§ Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2012:41) om förarprov, gemensamma bestämmelser.

9 § Yrkeskompetensbeviset ska skickas till förarens folkbokföringsadress eller den adress som finns i vägtrafikregistret.

10 § Vid anmälan enligt 4 kap. 3 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens om att ett yrkeskompetensbevis har förstörts eller kommit bort eller om någon uppgift om innehavaren har ändrats, ska orsaken till anmälan anges.

11 § Vid utfärdande av duplett enligt 4 kap. 4 § förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens ska fotografiet och namnteckningen från förarens senaste utfärdade svenska yrkeskompetensbevis användas.

8 kap. Undantag

1 § Transportstyrelsen får medge undantag från dessa föreskrifter.

Undantag enligt denna paragraf får inte stå i strid med Europaparlamentets och rådets direktiv 2003/59/EG av den 15 juli 2003, i dess senaste lydelse.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

1. Denna författning träder i kraft den 23 maj 2021 i fråga om 5 kap. 7–10 §§ vad gäller muntligt kunskapsprov och i övrigt den 23 maj 2020.

2. Genom författningen upphävs

a) Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2010:36) om prov för yrkesförarkompetens,

b) Transportstyrelsens föreskrifter (TSFS 2010:38) om yrkeskompetensbevis, och

c) Transportstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (TSFS 2017:1) om fortbildning och om utbildningsverksamhet för yrkesförarkompetens.

3. De upphävda bestämmelserna i 3 kap. Vägverkets föreskrifter (VVFS 2008:165) om utbildningsverksamhet för yrkesförarkompetens ska fortsättningsvis tillämpas på lärare som är anmälda till Transportstyrelsen före den 2 maj 2017.

4. Om en anmälan om ändrad utbildningsplan görs mellan den 23 maj och den 31 december 2020 enligt punkt 4 i ikraftträdande- och övergångsbestämmelserna till förordningen (2020:302) om ändring i förordningen (2007:1470) om yrkesförarkompetens, ska anmälan kompletteras med den uppdaterade utbildningsplanen senast den 31 december 2020.

På Transportstyrelsens vägnar

JONAS BJELFVENSTAM

Mats Hjälms
(Väg och järnväg)

Bilaga 1. Ämnen

I tabellerna nedan används följande förkortningar.

Obligatoriskt Ämnesområdet är obligatoriskt vid fortbildning, enligt 6 kap. 1 §.

BSK Kryssmarkerat ämne innebär att särskild beskrivning ska finnas enligt 2 kap. 4 och 5 §§.

Avancerad träning i rationell körning med beaktande av säkerhetsbestämmelserna

1.1 Motor och kraftöverföring

	Ämne	BSK
1.1.1	Kurvorna över motorens vridmoment, effekt och bränsleförbrukningen.	
1.1.2	Optimal användning av varvräknare.	
1.1.3	Diagram över växellådans utväxling.	

1.2 Rörelseenergi och bromssystem (obligatoriskt)

	Ämne	BSK
1.2.1	Bromsarnas och retarderns begränsningar.	
1.2.2	Kombinerad användning av bromsar och retarder.	
1.2.3	Optimalt utnyttjande av förhållandet fart – växellåda, användning av fordonets tröghet.	
1.2.4	Metoder för att sakta ner och bromsa i nedförsbacke.	
1.2.5	Agerande om fel uppstår.	
1.2.6	Användning av elektroniska och mekaniska anordningar som antisladd (ESP), avancerade nödbromssystem (AEBS), ABS-bromsar och Antispinnsystem (TCS).	
1.2.7	Övervakningssystem i bilar och andra förarstöds-system och automatsystem som är godkända för användning.	

1.3 Optimering av bränsleförbrukningen (obligatoriskt)

	Ämne	BSK
1.3.1	Optimering av bränsleförbrukningen genom att tillämpa de kunskaper som anges i punkterna 1.1 och 1.2.	X

- 1.3.2 Vikten av att kunna förutse trafikflöden.
- 1.3.3 Lämpligt avstånd till andra fordon och användning av fordonets rörelseenergi.
- 1.3.4 Jämn hastighet.
- 1.3.5 Mjuk körstil och lämpligt däcktryck.
- 1.3.6 Kännedom om intelligenta transportsystem som möjliggör effektivare körning och hjälper till med planering av resvägen. X

1.3a Riskmedvetenhet (obligatoriskt)

	Ämne	BSK
1.3a.1	Att vara medveten om och kunna anpassa sig till olika väg-, trafik- och väderförhållanden.	
1.3a.2	Att förutse kommande händelser.	
1.3a.3	Att ha förståelse för hur man förbereder och planerar en resa under onormala väderförhållanden.	
1.3a.4	Att ha kunskap om användningen av tillhörande säkerhetsutrustning och förstå när en resa måste senareläggas eller ställas in på grund av extrema väderförhållanden.	X
1.3a.5	Att anpassa sig till risker i trafiken, farligt trafikbeteende eller distraherad körning (genom användning av elektronisk utrustning, förtäring av mat eller dryck, etc.).	
1.3a.6	Att upptäcka och anpassa sig till farliga situationer och att kunna hantera stress som uppstår ur dessa, särskilt situationer som har att göra med fordonets storlek och vikt och sårbara trafikanter, t.ex. fotgängare, cyklister och förare av tvåhjuliga motorfordon.	X
1.3a.7	Att identifiera potentiellt farliga situationer och korrekt tolka hur dessa potentiellt farliga situationer kan leda till situationer där olyckor inte längre kan förhindras.	
1.3a.8	Att välja ut och genomföra åtgärder för att öka säkerhetsmarginalerna i sådan utsträckning att en olycka kan undvikas om en potentiellt farlig situation uppstår.	X

1.4 Last och lastsäkring vid godstransporter (obligatoriskt)

	Ämne	BSK
1.4.1	Krafter som påverkar fordon i rörelse.	
1.4.2	Hur växellådan bäst utnyttjas i förhållande till fordonets last och vägförhållanden.	
1.4.3	Användning av automatiska transmissions-system.	X
1.4.4	Beräkning av fordonets eller fordonstågets nyttolast.	X
1.4.5	Beräkning av den totala volymen.	
1.4.6	Fördelning av lasten.	X
1.4.7	Effekter av överbelastning på en axel.	
1.4.8	Fordonsstabilitet och tyngdpunkt.	
1.4.9	Typer av förpackningsmaterial och pallar.	
1.4.10	Grundläggande godssäkringskategorier.	
1.4.11	Metoder för fastspänning och säkring av gods.	X
1.4.12	Användning av spännband.	X
1.4.13	Kontroll av säkringsutrustning.	X
1.4.14	Användning av hanteringsutrustning.	
1.4.15	Användning av presenningar.	
1.4.16	Lossning av gods.	X

1.5 Säker och bekväm persontransport (obligatoriskt)

	Ämne	BSK
1.5.1	Justering av rörelser i längd- och sidriktningen.	
1.5.2	Gemensamt bruk av vägnätet.	
1.5.3	Placering på körbanan.	
1.5.4	Mjukhet vid inbromsning.	
1.5.5	Behärskning av överhänget.	X
1.5.6	Användning av särskild infrastruktur (offentliga platser och reserverade körfält).	X
1.5.7	Hantering av konflikter mellan ett tryggt körsätt och andra uppgifter som förare.	X
1.5.8	Kommunikation med passagerarna.	X
1.5.9	Särskilda egenskaper hos vissa passagerargrupper (personer med funktionsnedsättning, barn).	X

1.6 Last och lastsäkring vid persontransport

	Ämne	BSK
1.6.1	Krafter som påverkar fordon i rörelse.	
1.6.2	Hur växellådan bäst utnyttjas i förhållande till fordonets last och vägförhållanden.	
1.6.3	Användning av automatiska transmissions-system.	X
1.6.4	Beräkning av fordonets eller fordonstågets nyttolast.	X
1.6.5	Fördelning av lasten.	X
1.6.6	Effekter av överbelastning på en axel.	
1.6.7	Fordonsstabilitet och fordonets tyngdpunkt.	

Tillämpliga bestämmelser**2.1 Social lagstiftning (obligatoriskt)**

	Ämne	BSK
2.1.1	Maximala arbetstider inom transportsektorn.	
2.1.2	Tillämpning och konsekvenser av Europaparlamentets och rådets förordningar (EG) nr 561/2006 ² och (EU) nr 165/2014 ³ .	X
2.1.3	Påföljder vid bristande eller felaktig användning eller manipulering av färdskrivaren.	X
2.1.4	Kunskaper om sociala förhållanden inom vägtransportområdet: rättigheter och skyldigheter för förare i fråga om grundläggande kompetens och fortbildning.	

² Europa och rådets förordning (EG) nr 561/2006 av den 15 mars 2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet och om ändring av rådets förordningar (EEG) nr 3821/85 och (EG) nr 2135/98 samt om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3820/85 (EUT L 102, 11.4.2006, s. 1).

³ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 165/2014 av den 4 februari 2014 om färdskrivare vid vägtransporter, om upphävande av rådets förordning (EEG) nr 3821/85 om färdskrivare vid vägtransporter och om ändring av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 561/2006 om harmonisering av viss sociallagstiftning på vägtransportområdet (EUT L 60, 28.2.2014, s. 1).

2.1.5	<p>Tillämpning och konsekvenser av</p> <ul style="list-style-type: none"> – förordningen (2004:865) om kör- och vilotider samt färdskrivare m.m., – förordningen (1993:185) om arbetsförhållanden vid vissa internationella vägtransporter, – Europaparlamentets och rådets direktiv 2002/15/EG av den 11 mars 2002 om arbetstidens förläggning för personer som utför mobilt arbete avseende vägtransporter, – lagen (2005:395) om arbetstid vid visst vägtransportarbete, – förordningen (2005:399) om arbetstid vid visst vägtransportarbete och föreskrifter meddelade med stöd av förordningen, – lagen (1999:678) om utstationering av arbetstagare, – förordningen (2013:352) om anmälnings skyldighet vid utstationering av arbetstagare, samt – förordningen (2017:319) om utstationering av arbetstagare. 	X
-------	---	---

2.2 Bestämmelser för godstransport

Ämne	BSK
2.2.1	Tillstånd för att bedriva transportverksamhet.
2.2.2	Handlingar som ska medföras i fordonet.
2.2.3	Förbud mot användning av vissa vägar.
2.2.4	Vägavgifter.
2.2.5	Skyldigheter enligt standardavtalen för godstransporter.
2.2.6	Utformning av de dokument som ingår i transportkontrakten.
2.2.7	Internationella transporttillstånd.
2.2.8	Skyldigheter enligt konventionen om fraktavtal vid internationell godsbefordran på väg.
2.2.9	Internationella fraktsedlar.
2.2.10	Gränsöverskridande transporter.
2.2.11	Speditörer.
2.2.12	Särskilda dokument som medföljer godset.

2.3 Bestämmelser för persontransport

	Ämne	BSK
2.3.1	Transport av särskilda passagerargrupper.	
2.3.2	Säkerhetsutrustning i bussen.	
2.3.3	Säkerhetsbälten.	
2.3.4	Lastning av fordonet.	

Hälsa, miljö- och trafiksäkerhet, service, logistik

3.1 Riskmedvetenhet och arbetsrelaterade olyckor (obligatoriskt)

	Ämne	BSK
3.1.1	Olika typer av arbetsrelaterade olyckor inom transportsektorn.	
3.1.2	Statistik över trafikolyckor.	
3.1.3	Lastbilars och bussars olycksfrekvens.	
3.1.4	Personskador.	
3.1.5	Materiella skador.	
3.1.6	Ekonomiska konsekvenser.	
3.1.7	Risker med alternativa energikällor.	

3.2 Förebygga brottslighet

	Ämne	BSK
3.2.1	Allmän information.	
3.2.2	Konsekvenser för föraren.	
3.2.3	Förebyggande åtgärder.	
3.2.4	Checklista.	
3.2.5	Lagstiftning om transportföretagens ansvar.	

3.3 Ergonomi (obligatoriskt)

	Ämne	BSK
3.3.1	Riskfyllda rörelser och arbetsställningar.	X
3.3.2	Fysisk kondition.	
3.3.3	Hanteringsövningar.	X
3.3.4	Personlig säkerhet.	

3.4 Fysisk och psykisk förmåga (obligatoriskt)

	Ämne	BSK
3.4.1	Principer för en hälsosam och balanserad kost.	
3.4.2	Effekter av alkohol.	
3.4.3	Läkemedel och andra ämnen som kan påverka beteendet.	
3.4.4	Symtom på, orsaker till och effekter av trötthet och stress.	
3.4.5	Den grundläggande arbets- och vilocykelns betydelse.	

3.5 Agerande i krissituationer (obligatoriskt)

	Ämne	BSK
3.5.1	Bedömning av situationen.	
3.5.2	Hindra att olyckssituationen förvärras.	
3.5.3	Kalla på hjälp.	
3.5.4	Komma till skadades undsättning och ge första hjälpen åt skadade.	X
3.5.5	Vidta åtgärder vid brand.	X
3.5.6	Evakuera dem som befinner sig i lastbilar/passagerare i bussar.	X
3.5.7	Garantera alla passagerares säkerhet.	
3.5.8	Reaktioner vid överfall.	
3.5.9	Grundläggande principer för hur en olycksrapport ska utformas.	

3.6 Förarens uppträdande och företagets profil

	Ämne	BSK
3.6.1	Hur kvaliteten på förarens tjänster är av betydelse för företaget.	
3.6.2	Förarens olika roller.	
3.6.3	Personer som föraren kan komma i kontakt med.	
3.6.4	Fordonsunderhåll.	
3.6.5	Uppläggning av arbetet.	X
3.6.6	Kommersiella och ekonomiska konsekvenser av tvister.	

3.7 Ekonomiska villkor för godstransporter och marknadsstruktur

	Ämne	BSK
3.7.1	Vägtransporter i förhållande till andra transportsätt (konkurrens, befraktare).	
3.7.2	Olika typer av vägtransportverksamhet (transporter för andras räkning, för egen räkning, transportrelaterad verksamhet).	
3.7.3	Organisationen av de vanligaste transportföretagen och transportrelaterad verksamhet.	
3.7.4	Olika specialiserade transporter (tank- eller kyltransportbilar, farligt gods, djurtransporter, osv.).	
3.7.5	Utvecklingen inom branschen (diversifiering av tillhandahållna tjänster, järnväg/väg, underleverantörer, osv.).	

3.8 Ekonomiska villkor för persontransporter och marknadsstruktur

	Ämne	BSK
3.8.1	Persontransporter på väg i förhållande till olika transportsätt för persontransport (järnväg, personbilar).	
3.8.2	Olika typer av vägtransportverksamhet för persontransport.	
3.8.3	Medvetenhet om funktionsnedsättningar.	
3.8.4	Gränspassage (internationella transporter).	
3.8.5	De vanligaste persontransportföretagens organisation.	

Bilaga 2. Yrkeskompetensbevisets utformning och innehåll

Modell av yrkeskompetensbeviset, sidorna 1 och 2

Sida 1

The image shows a rectangular card with a black border. At the top left is a black square with a white 'S' and a circle of white stars. To its right, the text 'YRKESKOMPETENSBEVIS FÖR FÖRARE' is written in black. At the top right, 'SVERIGE' is written in black. On the left side, there is a white square with the number '6.' inside. To the right of this square is a list of numbers: '1.', '2.', '3.', '4a.', '4c.', '5a.', '7.', '4b.', and '5b.'. At the bottom left, the number '9.' is written.

Sida 2

The image shows a rectangular card with a black border. At the top left, the number '11.' is written. Below it is a logo consisting of a black square with a white triangle and the text 'TRANSPORT SVETSKODEN' below it. To the right of the logo is a list of numbers: '9.', '10.', 'C1', 'C', 'D1', 'D', 'C1E', 'CE', 'D1E', and 'DE'. Below the logo is a list of numbers: '1.', '2.', '3.', '4a.', '4b.', '4c.', '5a.', '5b.', '9.', and '10.'. To the right of this list is a list of numbers: 'C1', 'C', 'D1', 'D', 'C1E', 'CE', 'D1E', and 'DE'.